

forflag at gjøre Forsøg paa at lette Sufferinduftriens Opblomstring her i Landet, var det mig klart, at dette Forsøg maatte mislykkes, og det af den Grund, at det var umuligt i nærværende Lovforflag at indsette nogen Bestemmelse til Gunst for denne Industri, som ikke i sig selv kom til at indeholde et Brud paa det Princip, hvorpaa Loven af 1873 hviler; men ligeoverfor den Erfaring, man har gjort her i Landet med Hensyn til denne Lovs Virkninger, og ligeoverfor den Stemning, som jeg tror i Almindelighed herfter angaaende denne Sag, var det mig klart, at det ikke vilde være muligt at komme til at fravige dette Princip. Det er nu ikke, fordi jeg paa nogen Maade finder, at dette Princip er rigtig. Jeg har allerede tidligere ved en anden Leilighed havt Anledning til at udtale, at jeg tror, at man i 1873 gjorde Uret mod den paagjældende Industri; men det er nu engang saa, at den almindelige Mening ikke blot dengang, men ogsaa fremdeles er for at fastholde dette Princip, og ligeoverfor den nytter det efter min Mening ikke, at man henviser til de Erfaringer, som ere gjorte i andre Lande, og til, hvorledes Finantsmænd og Nationaløkonomer i andre Lande have troet rettest at burde behandle hele det foreliggende Spørgsmaal. Vore Finantspolititere, vore Nationaløkonomer herhjemme have nu engang, om jeg saa tør sige, givet sig selv Attest for at være klogere end Folk udenlands, og det kan ikke nytte os, som ere i Mindretal, at protestere herimod; vi maa tage det som et Faktum, for hvis Konsekvenser vi maa bære os. Da man derfor, som sagt, i det andet Thing gjorde et Forsøg paa ved nærværende Lov at komme til en Afgjøvelse med Hensyn til det foreliggende Spørgsmaal, var jeg enig med mig selv om, at det var en Opgave, som det for Tiden ikke var muligt at løse, og da jeg forrige Gang tillod mig at bringe denne Sag frem her i Thinget, var det, som jeg søgte at opnaa, egentlig kun det, at give Leilighed til, at man her i Landet kunde gjøre Erfaringer om den Betydning, som denne Industri maatte antages at have ikke blot for vort Agerbrugs Udvikling i Almindelighed, men for vor hele nationaløkonomiske Udvikling. Man kan ikke sige i den Henseende, saaledes som man har sagt i det andet Thing: I den Retning have vi jo Erfaringer fra andre Lande; thi disse Erfaringer kunne ikke ubetinget overføres paa vort Land, hvis klimatiske Forhold, Jordbund og Arbejdsforhold i mange Retninger ere saa væsentlig forskellige fra andre Landes, hvor denne Industri trives og har blomstret i en Række af Aar. Det, jeg sidste Gang tillod mig at fremkomme med her i Thinget, gik ud paa, at jeg vilde gjøre Forsøg paa at opnaa, at man her i Landet fik Leilighed til at gjøre Erfaringer navnlig derved, at man gav de nuværende 2 Fabrikker Leilighed til endnu i nogle Aar at leve paa en saadan Maade, at det var muligt, at man efter nogle Aars Forløb kunde komme til en bestemt Overbevisning i den af mig antydede Ret-

ning. Det er da min Tro og mit Haab, at jeg, der i dette Dieblis, i dette som i saa mange andre Spørgsmaal, hører til Mindretallet, om nogle Aar vil komme til at høre til Flertallet. Det, hvorom det for Dieblisset navnlig gjælder for at holde de nuværende Fabrikker i Live, er, dels at man gjør det muligt, at de kunne faae det fornødne Raastof til Bearbejdelse, og dels at man, hvad Fabrikationen angaar, hjælper dem over Børnearene. Det, hvorunder de i dette Dieblis lide, er Mangel paa Raastof, og jeg tror derfor, det ligger i det Almenes Interesse ved Opmuntring paa en eller anden Maade at fremkalde en mere udbredt Dyrkning af Sufferroen, ligesom jeg ogsaa finder, at det vilde være naturligt, om man, særlig af Hensyn til de betydelige Tab, som de paagjældende Selskaber allerede have lidt, stillede dem paa en saa gunstig og facil Maade, at det vilde være dem muligt endnu i nogle Aar at fortsætte Driften. Det var derfor min Mening, hvilket vel ogsaa tilstrækkeligt fremgik af mine Udtalelser om denne Sag ved Finantslovens 1ste Behandling, at den Hjælp, der skulde ydes Sufferindustrien gennem de nuværende to Fabrikker, maatte komme frem paa Finantsloven. Derved fraviger man nemlig ikke Principet af 1873; Loven af 1873 bliver, hvad man saa end maatte vedtage paa Finantsloven, bestaaende som den almindelige Regel, og man opnaaede derved tillige, at den Hjælp, man mulig maatte yde de nuværende to Fabrikker, ialfald kun gjaldt foreløbig for et Aar, saaledes at man til enhver given Tid, hver Gang Finantsloven paany endte tilbage til den bevilgende Myndighed, var Herre over Situationen og kunde afpasse den Hjælp, som fremdeles maatte anses for at være ønskelig og hensigtsmæssig, efter de da vundne Erfaringer og efter Forholdene, som de imidlertid havde udviklet sig. Man havde heller ikke nogen Grund til at frygte, at man ved en saadan Tilstand skulde fremkalde nogen Lyst hos mange Andre til at oprette Sufferfabrikker; thi det vil erkjendes, at selv om saadan Hjælp bevilgedes paa Finantsloven, var disse Fabrikkers Eksistens i og for sig overordentlig usikker; da det ikke paa Forhaand med Sikkerhed kunde vides, hvorledes kommende bevilgende Myndigheder i Fremtiden vilde stille sig lige over for dem, og de Erfaringer, som de to nuværende Fabrikker have gjort i økonomisk Henseende, skulde sikkert ikke løkke andre Forsøg frem i den Retning. Man har i det andet Thing fremhævet som en væsentlig Anse imod et saadant Forflag, at det vilde være en Understøttelse til enkelte Mænd, men jeg kan paa ingen Maade erkjende dette. Jeg gaar ialfald for mit Vedkommende ud fra, at de Mænd, der staa bag ved disse to Foretagender, ere mig; jeg tør vel ikke sige ligegyldige, thi Menneskene ere mig overhovedet ikke ligegyldige, men jeg vilde ikke her paa denne Plads løfte en Finger for at hjælpe dem